

O B S E R V A T I O
D E S V M M I S D I V I S O R V M.

Auctore L. EVLERO.

§. 1.

Proposito quocunque numero n denotet haec formula f_n summam omnium diuisorum numeri n . Ita cum vnitas praeter se ipsum alium non habeat diuisorem, erit $f_1 = 1$; atque cum numerus primus duos tantum habeat diuisores, vnitatem et se ipsum, si n fuerit numerus primus, erit $f_n = 1 + n$. Deinde cum numerus perfectus aequalis sit summae suarum partium aliquotarum, partes aliquotae autem sint diuisores eius praeter ipsum numerum, manifestum est numeri perfecti summam diuisorum se ipso esse duplo maiorem, hinc si n sit numerus perfectus, erit $f_n = 2n$. Porro quoniam numerus redundans appellari solet is, cuius summa partium aliquotarum ipso est maior, si n sit numerus redundans, erit $f_n > 2n$; ac si n sit numerus deficiens, seu talis, cuius summa partium aliquotarum ipso est minor, erit $f_n < 2n$.

§. 2. Hoc igitur modo indoles numerorum, quatenus summa partium aliquotarum, vel diuisorum, continetur, facile signis exprimitur. Si enim fuerit $f_n = 1 + n$, erit n numerus primus, si sit $f_n = 2n$ erit n numeris perfectus, ac si sit vel $f_n > 2n$, vel $f_n < 2n$, numerus n erit vel redundans, vel deficiens. Huc etiam referri potest quaestio de numeris, qui amicabiles

H 2 vocari

vocari solent, quorum alter summae partium aliquotarum alterius aequatur. Si enim sint m et n numeri amicabiles, cum numeri m sit summa partium aliquotarum $= sm - m$, et numeri $n = sn - n$, erit ex natura horum numerorum $n = sm - m$ et $m = sn - n$: sicque habebitur $sm = sn = m + n$. Duo ergo numeri amicabiles eandem diuisorum summam habent, quae simul summae amborum numerorum est aequalis.

§. 3. Quo summa diuisorum cuiusque numeri propositi facilis inteniri possit, id commodissime siet hunc numerum in duos factores, qui inter se sint primi, resoluendo. Si enim sint p et q numeri inter se primi, seu qui praeter unitatem nullum habeant diuisorem communem, tuin summa diuisorum producti pq , aequale erit producto ex summis diuisorum utriusque seu erit $spq = sp \cdot sq$. Hinc inuentis summis diuisorum numerorum minorum, inuentio summae diuisorum non difficulter ad numeros maiores extenditur.

§. 4. Si sint a, b, c, d , etc. numeri primi, omnis numerus, quantuscunque fuerit, semper ad huiusmodi formam $a^\alpha b^\beta c^\gamma d^\delta$ etc. reducitur: qua forma inventa erit huius numeri summa diuisorum seu $sa^\alpha b^\beta c^\gamma d^\delta$ etc. $= sa^\alpha \cdot sb^\beta \cdot sc^\gamma \cdot sd^\delta$ etc.

At ob a, b, c, d , etc. numeros primos erit

$$sa^\alpha = 1 + a + a^2 + \dots + a^\alpha = \frac{a^{\alpha+1}-1}{a-1}, \text{ ideoque}$$

$$sa^\alpha b^\beta c^\gamma d^\delta \text{ etc.} = \frac{a^{\alpha+1}-1}{a-1} \cdot \frac{b^{\beta+1}-1}{b-1} \cdot \frac{c^{\gamma+1}-1}{c-1} \cdot \frac{d^{\delta+1}-1}{d-1} \text{ etc.}$$

Sufficiet ergo singularum potestatum numerorum primorum tantum summas diuisorum inuenisse. §. 5.

DE SYMMIS DIVISORVM. 61

§. 5. Hanc autem indagationem vterius non persequor; sed, vt ad id, quod hic tractare institui, proprius, accedam, numerorum secundum ordinem naturalem progredientium summas diuisorum hic conspectui exponam,

$\int_1 = 1$	$\int_{26} = 42$	$\int_{51} = 72$	$\int_{76} = 140$
$\int_2 = 3$	$\int_{27} = 40$	$\int_{52} = 98$	$\int_{77} = 96$
$\int_3 = 4$	$\int_{28} = 56$	$\int_{53} = 54$	$\int_{78} = 168$
$\int_4 = 7$	$\int_{29} = 30$	$\int_{54} = 120$	$\int_{79} = 80$
$\int_5 = 6$	$\int_{30} = 72$	$\int_{55} = 72$	$\int_{80} = 186$
$\int_6 = 12$	$\int_{31} = 32$	$\int_{56} = 120$	$\int_{81} = 121$
$\int_7 = 8$	$\int_{32} = 63$	$\int_{57} = 80$	$\int_{82} = 126$
$\int_8 = 15$	$\int_{33} = 48$	$\int_{58} = 90$	$\int_{83} = 84$
$\int_9 = 13$	$\int_{34} = 54$	$\int_{59} = 60$	$\int_{84} = 224$
$\int_{10} = 18$	$\int_{35} = 48$	$\int_{60} = 168$	$\int_{85} = 108$
$\int_{11} = 12$	$\int_{36} = 91$	$\int_{61} = 62$	$\int_{86} = 132$
$\int_{12} = 28$	$\int_{37} = 38$	$\int_{62} = 96$	$\int_{87} = 120$
$\int_{13} = 14$	$\int_{38} = 60$	$\int_{63} = 104$	$\int_{88} = 180$
$\int_{14} = 24$	$\int_{39} = 56$	$\int_{64} = 127$	$\int_{89} = 90$
$\int_{15} = 24$	$\int_{40} = 90$	$\int_{65} = 84$	$\int_{90} = 234$
$\int_{16} = 31$	$\int_{41} = 42$	$\int_{66} = 144$	$\int_{91} = 112$
$\int_{17} = 18$	$\int_{42} = 96$	$\int_{67} = 68$	$\int_{92} = 168$
$\int_{18} = 39$	$\int_{43} = 44$	$\int_{68} = 126$	$\int_{93} = 128$
$\int_{19} = 20$	$\int_{44} = 84$	$\int_{69} = 96$	$\int_{94} = 144$
$\int_{20} = 42$	$\int_{45} = 78$	$\int_{70} = 144$	$\int_{95} = 120$
$\int_{21} = 32$	$\int_{46} = 72$	$\int_{71} = 72$	$\int_{96} = 252$
$\int_{22} = 16$	$\int_{47} = 48$	$\int_{72} = 195$	$\int_{97} = 98$
$\int_{23} = 24$	$\int_{48} = 124$	$\int_{73} = 74$	$\int_{98} = 171$
$\int_{24} = 60$	$\int_{49} = 57$	$\int_{74} = 114$	$\int_{99} = 156$
$\int_{25} = 31$	$\int_{50} = 93$	$\int_{75} = 124$	$\int_{100} = 217$

§. 6. Si iam contempleremus seriem horum numerorum 1, 3, 4, 7, 6, 12, 8, 15, 13, 18, 12, 28 etc. quam summae diuisorum numeris naturali ordine procedentibus respondentes constituant, non solum nulla lex progressionis patet, sed ordo horum numerorum tantopere est perturbatus, ut nulli prorsus legi adstrictus videatur. Quin etiam haec series ordinem numerorum primorum manifesto implicat, cum terminus indicis n seu f_n toties sit $= n + 1$, quoties n est numerus primus; constat autem, numeros primos nullo adhuc modo ad certam quandam progressionis legem reuocari potuisse. Cum autem nostra series non solum numerorum primorum, sed etiam omnium reliquorum numerorum, quatenus ex primis sunt compositi, rationem complectatur, eius lex multo etiam difficilior inuentu videtur, quam ipsius seriei numerorum primorum.

§. 7. Quae cum ita sint, non parum equidem mihi scientiam numerorum promouisse videor, dum certam atque constantem legem detexi, secundum quam termini seriei propositae 1, 3, 4, 7, 6, etc. progressantur, ita ut per hanc legem quilibet istius seriei terminus ex praecedentibus definiri possit, inueni enim, quod magis mirum videatur, hanc seriem ad id genus progressionum pertinere, quae recurrentes vocari solent; et quarum natura ita est comparata, ut quilibet terminus ex praecedentibus secundum certam quandam relationis rationem determinetur. Quis autem unquam crediderit hanc seriem tantopore perturbatam, et quae cum seriebus recurrentibus nihil plane commune habere videtur,

videtur, nihilominus in hoc serierum genere contineri eiusque scalam relationis assignari posse?

§. 8. Cum huius seriei terminus indici n respondens, qui indicat summam diuisorum numeri n sit $= f_n$, eius termini antecedentes ordine retrogrado erunt $f(n-1), f(n-2), f(n-3), f(n-4), f(n-5)$ etc. Quilibet autem terminus istius seriei scilicet f_n ita ex aliquot antecedentium conflatur, vt sit:

$$\begin{aligned}f_n = & f(n-1) + f(n-2) - f(n-5) - f(n-7) + f(n-12) + f(n-15) \\& - f(n-22) - f(n-26) + f(n-35) + f(n-40) - f(n-51) - f(n-57) \\& + f(n-70) + f(n-77) - f(n-92) - f(n-100) + f(n-117) + f(n-126) - \text{etc.}\end{aligned}$$

Vel cum signa + et - alternatim binos terminos afficiant, haec series commode in duas diuelliuntur, hoc modo:

$$\begin{aligned}f_n = & f(n-1) - f(n-5) + f(n-12) - f(n-22) + f(n-35) - f(n-51) + \text{etc.} \\& f(n-2) - f(n-7) + f(n-15) - f(n-26) + f(n-40) - f(n-57) + \text{etc.}\end{aligned}$$

§. 9. Ex hac posteriori forma ordo numerorum, qui in utraque serie successive a numero n subtrahuntur, facile perspicitur, utraque enim series est secundi ordinis, differentias secundas habens constantes. Namque prioris seriei numeri cum suis differentiis tam primis, quam secundis, sunt:

1, 5, 12, 22, 35, 51, 70, 92, 117, etc.
diff. 1. 4, 7, 10, 13, 16, 19, 22, 25, etc.

diff. 2. 3, 3, 3, 3, 3, 3, etc.

Vnde illius seriei terminus generalis est $= \frac{5n^2 - n}{2}$, continetque adeo omnes numeros pentagonales. Altera series est

2, 7, 15, 26, 40, 57, 77, 100, 126, etc.

diff. 1: 5, 8, 11, 14, 17, 20, 23, 26 etc.

diff. 2: 3, 3, 3, 3, 3, 3, 3, etc.

ideoque terminum generalem habet $\frac{xx+x}{2}$, ac seriem numerorum pentagonalium retro continuatam continet.

§. 10. Omnino hic notatu est dignum, seriem numerorum pentagonalium tam ipsam, quam retro continuatam, ad ordinem seriei summarum diuisorum potissimum adhiberi, cum sane nullum nexus inter numeros pentagonales et summas diuisorum ne suspicari quidem liceat. Si enim series numerorum pentagonalium tam antrorsum, quam retrorsum, continuata exponatur hoc modo:

etc. 77, 57, 40, 26, 15, 7, 2, 0, 1, 5, 12, 22, 35, 51, 70, 92, etc.

formula nostra ordinem summarum diuisorum complectens signis alternantibus hoc modo ordinata exhibere poterit:

etc. $-f(n-15) + f(n-7) - f(n-2) + f(n-0) - f(n-1) + f(n-5) - f(n-12) + f(n-22) - \text{etc.} = 0$

quae series vtrinque quidem in infinitum excurrit, sed quousi casu, siquidem ad usum nostrum rite adhibeatur, determinato terminorum numero constat.

§. 11. Si enim ope formulae nostrae primum exhibitae

$$\begin{aligned} f_n = & f(n-1) + f(n-2) - f(n-5) - f(n-7) + f(n-12) + f(n-15) \\ & - f(n-22) - f(n-26) + f(n-35) + f(n-40) - f(n-51) - f(n-57) \\ & + f(n-70) + f(n-77) - f(n-92) - f(n-100) + \text{etc.} \end{aligned}$$

Summam diuisorum numeri n inuenire velimus ex cognitis diuisorum summis numerorum minorum, plures termini-

terminos huius formulae accipere non oportet, quam quoad ad summas diuisorum numerorum negatiuorum perueniatur. Omnes scilicet termini, qui post signum f numeros negatiuos continent, sunt reiiciendi; unde patet si n sit numerus exiguus, paucissimos terminos sufficere, quo maior autem fuerit numerus n , eo plures terminos ex formula nostra generali ad usum adhiberi debere.

§. 12. Summa igitur diuisorum numeri propositi n ex summis diuisorum aliquot numerorum minorum, quas cognitas esse assumo, conflatur; quoniam quovis casu summae numerorum negatiuorum reiiciuntur. Quae cautio cum eo sit facilior, quod numerorum negatiuorum summa diuisorum ne concipi quidem possit, insuper moneri oportet, quomodo operatio sit dirigenda iis casibus, quibus formula nostra praebet terminum $f(n-n)$ seu f_0 , qui cum cyphra per omnes numeros sit diuisibilis, vel infinitus vel indeterminatus videtur. Casus hic autem toties occurrit, quoties n est numerus ex serie numerorum pentagonalium vel ipsa, vel retro continuata; his igitur casibus terrendum est, semper pro termino $f(n-n)$ seu f_0 ipsum illum numerum n , qui proponitur, esse scribendum, et quidem cum eo signo, quo terminus $(n-n)$ in formula nostra afficitur.

§. 13. His expositis praecceptis, quae ad usum formulae nostrae obseruari debent, exempla a numeris minimis inchoando apponam, quo facilius vis formulae nostrae perspiciatur, simulque eius veritas agnoscatur.

fr

$$\begin{aligned}
 f_1 &= f_0 && \text{seu} \\
 f_1 &= 1 = 1 \\
 \hline
 f_2 &= f_1 + f_0 && \text{seu} \\
 f_2 &= 1 + 1 = 2 \\
 \hline
 f_3 &= f_2 + f_1 && \text{seu} \\
 f_3 &= 2 + 1 = 3 \\
 \hline
 f_4 &= f_3 + f_2 && \text{seu} \\
 f_4 &= 3 + 2 = 5 \\
 \hline
 f_5 &= f_4 + f_3 - f_0 && \text{seu} \\
 f_5 &= 5 + 3 - 1 = 7 \\
 \hline
 f_6 &= f_5 + f_4 - f_1 && \text{seu} \\
 f_6 &= 7 + 5 - 1 = 11 \\
 \hline
 f_7 &= f_6 + f_5 - f_2 - f_0 && \text{seu} \\
 f_7 &= 11 + 7 - 2 - 1 = 17 \\
 \hline
 f_8 &= f_7 + f_6 - f_3 - f_1 && \text{seu} \\
 f_8 &= 17 + 11 - 3 - 1 = 24 \\
 \hline
 f_9 &= f_8 + f_7 - f_4 - f_2 && \text{seu} \\
 f_9 &= 24 + 17 - 4 - 2 = 35 \\
 \hline
 f_{10} &= f_9 + f_8 - f_5 - f_3 && \text{seu} \\
 f_{10} &= 35 + 24 - 7 - 3 = 55 \\
 \hline
 f_{11} &= f_{10} + f_9 - f_6 - f_4 && \text{seu} \\
 f_{11} &= 55 + 35 - 11 - 4 = 79 \\
 \hline
 f_{12} &= f_{11} + f_{10} - f_7 - f_5 + f_0 && \text{seu} \\
 f_{12} &= 79 + 55 - 17 - 7 + 1 = 112
 \end{aligned}$$

§. 14. Exempla haec attentius inspicienti, atque etiam ad numeros maiores progredienti, non sine admiratione patebit, quemadmodum semper quasi praeter expecta-

DE SUMMIS - DIVISORVM. 67

expectationem ad veram diuisorum summam numeri propositi perueniatur; et quo hic consensus facilius deprehendatur, supra iam omnium numerorum centenario non maiorum summas diuisorum exhibui; vnde veritas nostrae formulae in numeris maioribus explorari poterit. Imp̄rimis. autem non sine delectatione reperiemus, quoties numerus propositus fuerit primus, ex formula nostra pro eius diuisorum summa inueniri numerum unitate maiorem. Euoluamus in hunc finem exemplum, quo numerus propositus $n = 101$, quasi ignorantes exploraturi, vtrum hic numerus sit primus nec ne? atque operatio ita constabit:

$$\begin{aligned} f_{101} = & f_{100} + f_{99} - f_{96} - f_{94} + f_{89} + f_{86} - f_{79} - f_{75} \\ & 217 + 156 - 252 - 144 + 90 + 132 - 80 - 124 \\ & + f_{66} + f_{61} - f_{50} - f_{44} + f_{31} + f_{24} - f_9 - f_1 \\ & + 144 + 62 - 93 - 84 + 32 + 60 - 13 - 1 \end{aligned}$$

Colligendis ergo binis terminis erit

$$\begin{aligned} f_{101} = & + 373 - 396 \\ & + 222 - 204 \\ & + 206 - 177 \\ & + 92 - 14 \end{aligned}$$

$$\text{seu } f_{101} = + \underline{893 - 791} = 102$$

Reperitur ergo summa diuisorum numeri 101 unitae maior scilicet 102, vnde, etiamsi id aliunde non constaret, sequitur manifesto, numerum 101 esse primum. Hoc autem merito eo mirabilius videtur, cum nulla operatio sit instituta, quae ad rationem diuisorum vlo modo referri queat; quin etiam diuisores, quorum summa

I 2 per

per hanc regulam reperitur, ipsi manent incogniti, etiamsi saepe ex consideratione ipsius summae concludi possint.

§. 15. Insignis haec proprietas, qua summae diuisorum sunt praeditae, non minus foret memorabilis, etiamsi eitis demonstratio esset obvia et quasi in aprico posita. Si autem demonstratio admodum esset abstrusa, atque numerorum proprietatibus maxime reconditis immiteretur, inde non mediocriter certe pretium huius legis progressionis repertae augeretur, siquidem earum veritatum inuestigatio eo magis est laudanda, quo magis ea fuerint absconditae. Verum dum fateri cogor, me non solum nullam huius veritatis demonstrationem proferre posse, sed etiam propemodum pro desperato habere, nescio an non ob hanc ipsam causam cognitionis veritatis malto magis sit aestimanda, cuius demonstratio nobis est imperscrutabilis. Atque hanc ob rem istam veritatem pluribus exemplis confirmare visum est, quod mihi quidem eius demonstrationem exhibere non liceat.

§. 16. Eximium igitur hic eiusmodi propositionum habemus exemplum, de quarum veritate nullo modo dubitare possumus, etiamsi eas demonstrare non valeamus, quod plerisque eo magis mirum videbitur, quod in matheesi vulgo nullae aliae propositiones admitti putantur, nisi quarum veritas ex indubitate principiis euinci queat. Interim tamen non fortuito et quasi divinando ad cognitionem huius veritatis perueni; cui enim in mentem venire potuisse, ordinem, qui forte in summis diuisorum locum habuerit, ex natura serierum recur-

securrentium ac numerorum pentagonalium per solam
conjecturam elicere velle? Hanc ob rem non abs re fore
arbitror, si modum, quo ad cognitionem huius ordinis
pertigerim, dilacide exposuero, praesertim cum is ad-
modum sit reconditus ac longe multasque per ambages
conquisitus.

§. 17. Deductus autem sum ad hanc observationem
per considerationem istius formulae infinitae

$$s = (1-x)(1-x^2)(1-x^3)(1-x^4)(1-x^5)(1-x^6)(1-x^7)(1-x^8) \text{ etc.}$$

cuius valorem, si multiplicatione singulorum factorum
actu instituta euoluitur, ac secundum potestates ipsius x
disponatur, deprehendi in sequentem seriem conuerti:

$$s = 1 - x - x^2 + x^3 + x^4 - x^{12} - x^{15} + x^{22} + x^{26} - x^{35} - x^{40} + x^{51} + x^{57} \text{ etc.}$$

vbi in exponentibus ipsius x iidem numeri occurunt
quos supra descripsi, numeri scilicet pentagonales cum
ipsi, tum retro continuati. Vnde, quo ordo facilius per-
spiciatur, haec series ita exhiberi poterit, ut utrinque
in infinitum excurrat:

$$s = \text{etc.} + x^{26} - x^{15} + x^7 - x^2 + x^9 - x^1 + x^5 - x^{12} + x^{22} - x^{35} + x^{57} \text{ etc.}$$

§. 18. Aequalitas harum duarum formularum pro-
s exhibitarum iam est id ipsum, quod solidam demonstra-
tione confirmare non possum; verum tamen, qui opus euolu-
tionis formulae prioris $s = (1-x)(1-x^2)(1-x^3)(1-x^4)(1-x^5)$
etc. in se suscipere, hosque factores successive in se mul-
tiplicare voluerit, statim ad terminos primores alterius
seriei $s = 1 - x - x^2 + x^3 + x^4 - x^{12} - x^{15} + \text{etc.}$ pertinet, ne-
que difficulter perspiciet, bina signa $+$ et $-$ gemi-
nata se inuicem excipere, et exponentes potestatum
ipsius x eam legem sequi, quam iam fatis exposui.

Concessa autem hac aequalitate inter binas istas formulas infinitas proprietas summarum diuisorum, quam ante indicauit, rigide inde demonstrari potest; atque vicissim si haec proprietas pro vera agnoscatur, ex ea veritas consensus duarum harum formularum euincetur.

§. 19. Quodsi enim pro demonstrato assumamus, posito $s = (1-x)(1-x^2)(1-x^3)(1-x^4)(1-x^5)$ etc. fore $s = 1 - x - x^2 + x^5 + x^7 - x^{12} - x^{15} + x^{22} + x^{26}$ etc. erit logarithmis sumendis

$$Is = l(1-x) + l(1-x^2) + l(1-x^3) + l(1-x^4) + l(1-x^5) + \text{etc.}$$

$$\text{et } Is = l(1-x - xx + x^5 + x^7 - x^{12} - x^{15} + x^{22} + x^{26} - \text{etc.})$$

Sumantur utriusque formae differentialia, eritque

$$\frac{ds}{s} = \frac{-dx}{1-x} - \frac{2x dx}{1-xx} - \frac{3x^2 dx}{1-x^3} - \frac{4x^3 dx}{1-x^4} - \frac{5x^4 dx}{1-x^5} \text{ etc.}$$

$$\text{et } \frac{ds}{s} = \frac{-dx}{1-x} - \frac{2x dx}{1-x^2} + \frac{5x^4 dx}{1-x^5} + \frac{7x^6 dx}{1-x^7} - \frac{12x^{11} dx}{1-x^{12}} - \frac{15x^{14} dx}{1-x^{15}} + \frac{22x^{21} dx}{1-x^{22}} - \frac{26x^{26} dx}{1-x^{26}} + \text{etc.}$$

Multiplicetur utraque per $\frac{-x}{dx}$, vt habeatur

$$\text{I. } -\frac{x ds}{s dx} = \frac{x}{1-x} + \frac{2x^2}{1-xx} + \frac{3x^3}{1-x^3} + \frac{4x^4}{1-x^4} + \frac{5x^5}{1-x^5} + \text{etc.}$$

$$\text{II. } -\frac{x ds}{s dx} = \frac{x + 2x^2 - 5x^5 - 7x^7 + 12x^{12} + 15x^{15} - 22x^{21} - 26x^{26} + \text{etc.}}{1-x - x^2 + x^5 + x^7 - x^{12} - x^{15} + x^{22} - x^{26} + \text{etc.}}$$

§. 20. Harum expressionum inter se aequalium contempleremus primo priorem, ac singulos terminos more consueto in progressiones geometricas conuertamus; quo facto prodibit, infinitas has progressiones geometricas secundum potestates ipsius x disponendo:

DE SUMMIS DIVISORVM. 71

$$\begin{aligned}
 -\frac{x^{ds}}{dx} = & x^0 + x^1 + x^2 + x^3 + x^4 + x^5 + x^6 + x^7 + x^8 + x^9 + x^{10} + x^{11} + x^{12} \text{ etc.} \\
 & + 2 \cdot + 2 \\
 & + 3 \cdot \cdot \cdot + 3 \cdot \cdot \cdot + 3 \cdot \cdot \cdot + 3 \\
 & + 4 \cdot \cdot \cdot \cdot + 4 \cdot \cdot \cdot \cdot + 4 \\
 & + 5 \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot + 5 \cdot \cdot \cdot \cdot \\
 & + 6 \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot + 6 \\
 & + 7 \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \\
 & + 8 \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \\
 & + 9 \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \\
 & + 10 \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \\
 & + 11 \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \\
 & + 12
 \end{aligned}$$

§. 21. Si iam singularum potestatum ipsius x coefficientes colligantur, habebitur:

$$\begin{aligned}
 -\frac{x^{ds}}{dx} = & x^0 + x^1(1+2) + x^2(1+3) + x^3(1+2+4) + x^4(1+5) \\
 & + x^5(1+2+3+6) \text{ etc.}
 \end{aligned}$$

Vbi manifestum est, cuiusque potestatis ipsius x coefficientem esse aggregatum omnium numerorum, per quos exponens illius potestatis est divisibilis. Scilicet potestatis x^n coefficientis erit summa omnium divisorum numeri n , erit ergo is secundum modum signandi supra receptum $= f_n$. Hinc itaque seriei ipsi $-\frac{x^{ds}}{dx}$ aequalis inuenta ita exhibebitur, vt sit

$$-\frac{x^{ds}}{dx} = x^0 f_1 + x^1 f_2 + x^2 f_3 + x^3 f_4 + x^4 f_5 + x^5 f_6 + x^6 f_7 + \text{etc.}$$

Sicque posito $x=1$ prodit progressio summarum divisorum, qui singulis numeris ordine naturali progredientibus conueniunt.

§. 22.

§. 22. Designemus iam hanc seriem per t vt sit
 $x = x^1 f_1 + x^2 f_2 + x^3 f_3 + x^4 f_4 + x^5 f_5 + x^6 f_6 + x^7 f_7 + \text{etc.}$
et ob $t = -\frac{x ds}{dx}$ erit quoque

$$t = \frac{x^1 + 2x^2 - 5x^3 - 2x^4 + 11x^5 + 15x^6 - 22x^7 - 26x^8 + \text{etc.}}{x - x^2 + x^3 + x^4 - x^5 - x^6 - x^7 + x^8 + x^9 - \text{etc.}}$$

Necesse igitur est, vt ex euolutione huius fractionis pro t series obtineatur aequalis illi, quam prior forma suppeditauit: vnde manifestum est, seriem illam pro t inuentam esse recurrentem, cuius singuli termini per praecedentes determinentur, secundum scalam relationis, quam denominator $1 - x - x^2 + x^3 + x^4 \text{ etc.}$ indicat.

§. 23. Quo nunc facilius indoles huius seriei recurrentis cognoscatur, binos istos valores pro t inuentos inter se coaequemus, atque ad fractionem tollendam vterque per denominatorem $1 - x - x^2 + x^3 + x^4 - x^5 - x^6 + \text{etc.}$ multiplicetur, quo facto orietur terminis secundum potestates ipsius x disponendis:

$$\begin{aligned} & x^1 f_1 + x^2 f_2 + x^3 f_3 + x^4 f_4 + x^5 f_5 + x^6 f_6 + x^7 f_7 + x^8 f_8 + x^9 f_9 + x^{10} f_{10} + x^{11} f_{11} + x^{12} f_{12} + \text{etc.} \\ & - f_1 - f_2 - f_3 - f_4 - f_5 - f_6 - f_7 - f_8 - f_9 - f_{10} - f_{11} - f_{12} \\ & - f_1 - f_2 - f_3 - f_4 - f_5 - f_6 - f_7 - f_8 - f_9 - f_{10} - f_{11} - f_{12} \\ & + f_1 + f_2 + f_3 + f_4 + f_5 + f_6 + f_7 + f_8 + f_9 + f_{10} + f_{11} + f_{12} \end{aligned}$$

aequale

$$x^2 + 2x^3 * * - 5x^5 * - 7x^7 * * * + 12x^{12} \text{ etc.}$$

§. 24. Cum iam singularum potestatum ipsius x coefficientes se mutuo destruere debeant, hinc sequentes eliciemus aequalitates:

$$f_1 = 1$$

DE SYMMIS DIVISORVM. 73.

$$\begin{array}{l}
 \left. \begin{array}{l} f_7 = 1 \\ f_2 = f_1 + 1 \\ f_3 = f_2 + f_1 \\ f_4 = f_3 + f_2 \\ f_5 = f_4 + f_3 - 5 \\ f_6 = f_5 + f_4 - f_1 \end{array} \right\} \quad \left. \begin{array}{l} f_7 = f_6 + f_5 - f_2 = 7 \\ f_8 = f_7 + f_6 - f_3 = f_1 \\ f_9 = f_8 + f_7 - f_4 = f_2 \\ f_{10} = f_9 + f_8 - f_5 = f_3 \\ f_{11} = f_{10} + f_9 - f_6 = f_4 \\ f_{12} = f_{11} + f_{10} - f_7 - f_5 + 12 \end{array} \right\} \\
 \text{etc.}
 \end{array}$$

quae manifesto redeunt ad istas:

$$\begin{array}{l}
 \left. \begin{array}{l} f_1 = 1 \\ f_2 = f(2-1) + 1 \\ f_3 = f(3-1) + f(3-2) \\ f_4 = f(4-1) + f(4-2) \\ f_5 = f(5-1) + f(5-2) - 5 \\ f_6 = f(6-1) + f(6-2) - f(6-5) \end{array} \right\} \quad \left. \begin{array}{l} f_7 = f(7-1) + f(7-2) - f(7-5) = 7 \\ f_8 = f(8-1) + f(8-2) - f(8-5) - f(8-7) \\ f_9 = f(9-1) + f(9-2) - f(9-5) - f(9-7) \\ f_{10} = f(10-1) + f(10-2) - f(10-5) - f(10-7) \\ f_{11} = f(11-1) + f(11-2) - f(11-5) - f(11-7) \\ f_{12} = f(12-1) + f(12-2) - f(12-5) - f(12-7) + 12 \end{array} \right\}
 \end{array}$$

§. 25. Hic perspicuum est, numeros, qui continuo a numero proposito, cuius divisorum summa quaeritur, subtrahi debent, esse ipsos numeros seriei 1, 2, 5, 7, 12, 15, 22, 26, etc. ex quibus tot quoquis casu sunt sumendi, quoad numerum propositum non excedant: atque etiam signa eam tenere rationem, quae supra est descripta. Hinc ergo proposito numero quocunque n manifestum est, fore

$f_n = f(n-1) + f(n-2) - f(n-5) - f(n-7) + f(n-12) + f(n-15) - \text{etc.}$
hos terminos eosque continuando, donec numeri signum f praefixum habentes, fiant negatiui. Simil ergo ex origine seriei huius recurrentis ratio patet, cur ista progressio quoquis casu ulterius continuari non debeat.

§. 26. Quod porro ad numeros absolutos attinet, qui in formularum inuentarum aliquibus sub finem annexuntur, manifestum est, eos ex numeratore fractio- nis, qua valor ipsius & expressus est inuentus (§. 22) oriri, atque iis tantum casibus legem continuitatis interimpere, quibus numerus n est terminus huius seriei 1, 2, 5, 7, 12, 15, 22, 26 etc. quanquam ne hoc

Tom. V. Nou. Com.

K

quidem

quidem casu lex signorum perturbatur. His autem casibus numerus absolutus insuper cum signo suo adiiciendus ipsi numero proposito est aequalis; atque si legem ante descriptam consideremus, hunc numerum utique deprehendemus respondere termino $f(n-n)$: unde ratio patet, cur quoties in applicatione formae
 $f_n = f(n-1) + f(n-2) - f(n-5) - f(n-7) + f(n-12) + \text{etc.}$
peruenitur ad terminum $f(n-n)$, is non omitti, sed pro eius valore ipse numerus n scribi debet. Hinc igitur regula supra exposita in omnibus partibus confirmatur.